

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 199
van **EMMILY TALPE**
datum: 5 januari 2016

aan **PHILIPPE MUYTERS**
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

Activeringsbeleid - Gecontroleerde experimenten

Tijdens de commissiezitting van 24 september 2015 vroeg ik de minister naar de bijdrage van gecontroleerde experimenten tot het activeringsbeleid (vraag om uitleg nr. 2737).

Pro memorie: binnen de geneeskunde worden deze Randomized Controlled Trials (RCT's) reeds zestig jaar gebruikt om de effectiviteit van medicijnen te onderzoeken. Recenter wordt de methode in het buitenland aangewend om het effect van activeringsmaatregelen te onderzoeken. De methode moet nagaan welk verschil er bestaat tussen mensen die deelnemen aan bepaalde activeringsprogramma's en zij die dat niet doen. Men werkt dan met een controlegroep.

Het spreekt voor zich dat dergelijke experimenten met de nodige omzichtigheid moeten worden uitgevoerd, vermits ze op ethische bedenkingen kunnen stoten, ze niet mogen raken aan het principe van gelijke behandeling van iedere werkzoekende, en omdat ze zich niet voor alle aspecten van arbeidsmarktbeleid lenen. Wegens hun potentiële toegevoegde waarde om mensen sneller aan het werk te krijgen heeft de minister zich in het verleden opengesteld voor dit soort gecontroleerde experimenten. Mede daarom heeft de VDAB deelgenomen aan een experiment van de universiteit van Maastricht. Het experiment werd overigens maar in één werkwinkel gevoerd. Eind september 2015 kon de minister hierover nog geen resultaten voorleggen omdat de onderzoekers om een verlenging van de periode van het experiment hadden gevraagd. Hij kondigde toen aan dat de resultaten in ieder geval in het najaar zouden worden verwerkt.

Tegelijk maakte de minister melding van een vraag van andere Vlaamse onderzoekers of ze ook een arbeidsmarktexperiment zouden mogen opzetten. Uit voorzorg voor het belang van alle werkzoekenden wilde de minister zijn toestemming pas verlenen na de beoordeling van het eerste experiment.

1. Beschikt de minister inmiddels over de resultaten van het gecontroleerde proefproject dat de VDAB uitvoerde in samenwerking met de Universiteit van Maastricht?
2. Wat was het concreet onderzoeksoptzet en wat zijn de belangrijkste conclusies?
3. Heeft de minister op basis van de evaluatie van dit gecontroleerd experiment een beslissing getroffen over de vraag die hij van andere onderzoekers had gekregen om een gecontroleerd experiment op te zetten?

4. Kan de minister enige toelichting geven bij concrete opzet, timing, onderzoeksobjectief en initiatiefnemers van dit gecontroleerde experiment?
5. Zitten er momenteel nog andere arbeidsmarktexperimenten in de pijplijn? Zo ja, welke?

ANTWOORD

op vraag nr. 199 van 5 januari 2016

van **EMMILY TALPE**

1. Eind december 2015 hebben VDAB en ikzelf de onderzoeksresultaten van het gecontroleerde experiment in de WerkWinkel van Oostende ontvangen.
2. De samenwerking met de Universiteit van Maastricht had tot doelstelling om de impact van het al dan niet zeer snel na inschrijving contacteren van de werkzoekende te meten. Dit werd gerealiseerd door een groep van werkzoekenden tussen de 25 en 50 jaar in twee willekeurige groepen te verdelen waarbij de 'treatment groep' in de eerste weken na de start van de werkloosheid werd gecontacteerd, en de controlegroep pas na een vijftal maanden (wat nog steeds binnen de door het Vlaams beleid vastgelegde limieten valt). Kort na het eerste contact volgde een collectieve infosessie, aangevuld met oefeningen achter de PC in functie van een goed werkzoekend dossier of het zoeken naar werk. Tot slot had elk van de werkzoekenden een individueel gesprek met een consulent.
In functie van efficiëntie en effectiviteit van het arbeidsmarktbeleid was een afgeleide doelstelling van het onderzoek nagaan in welke mate er ook met zeer goedkope acties significante resultaten kunnen worden geboekt.
Door te variëren binnen de door het Vlaamse beleid vastgelegde limieten, lieten we ook de werkzoekenden in de controlegroep niet in de kou staan.

Voor hoger- en middengeschoolden waren er weinig of geen significante verschillen tussen de groep die snel werd bereikt en de controlegroep. Voor laaggeschoolden daarentegen stelde het onderzoek wel een heel duidelijk verschil vast tussen treatment- en controlegroep. Laaggeschoolden die zeer snel werden gecontacteerd na de start van de werkloosheid hadden in de eerste vier maanden van de werkloosheid 4,7 dagen meer gewerkt dan de laaggeschoolde werkzoekenden uit de controlegroep (die binnen die 4 maanden nog niet door VDAB waren gecontacteerd). Het experiment leert ons dus dat het zeer snel contacteren en informeren van laaggeschoolden een positief effect heeft op hun zoektocht naar werk.

De observatiebasis is weliswaar smal omdat het experiment enkel in één WerkWinkel werd uitgevoerd maar ook na alle correcties en controles bleef het resultaat overeind. Het is een interessante vaststelling dat we voor laaggeschoolde werkzoekenden door middel van een relatief beperkte actie, toch al significante resultaten kunnen behalen.

3. Het beoordelen van een vraag om een experiment vraagt steeds een afweging van verschillende elementen. Beleidsrelevantie is er daar uiteraard één van, net zoals ervoor zorgen dat er snel genoeg voldoende observaties zijn. Daartegenover staan ethische overwegingen en praktische belemmeringen. We moeten er over waken dat geen enkele werkzoekende geschaad wordt door het experiment. De uitvoering van een experiment doorkruist ook de reguliere werking van de VDAB of vereist dat procedures tijdelijk voor minstens één van de groepen (treatment en/of controlegroep) gewijzigd worden.
Dit experiment leert ons alvast dat experimenteren in één WerkWinkel niet ideaal is. Het duurt dan te lang om voldoende observaties te halen. Anderzijds verhoogt een experiment op grotere schaal de praktische uitdaging voor VDAB.

Omdat de resultaten nog maar pas ontvangen werden, en deze onderzoeksresultaten nog niet op de beleidsfora van VDAB besproken konden worden, is het nog te vroeg om al veel bijkomende conclusies te trekken.

4. In mijn antwoord op uw vraag om uitleg nummer 2737 dacht ik niet aan één heel concrete of heel recente onderzoeksvraag. Europa probeert experimenteel arbeidsmarktonderzoek te stimuleren door gericht daarvoor geld beschikbaar te maken. Naar aanleiding van enkele Europese calls for proposals werden enkele jaren terug verschillende voorstellen van experimenteel onderzoek voorgelegd maar die bleken praktisch niet haalbaar of niet realiseerbaar binnen de termijn zoals vooropgesteld door Europa. Deze onderzoeksvoorstellen zijn vandaag niet altijd meer relevant of betrokken onderzoekers werken ondertussen aan andere analyses. Op dit moment liggen er geen concrete voorstellen voor experimenteel arbeidsmarktonderzoek in Vlaanderen voor.
5. Evenmin zitten er nu arbeidsmarktexperimenten in de pijplijn.